

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro tertio Decretalium, In Quo De Obligationibus, Beneficiis, Aliisque Juribus Clericorum saecularium, & Regularium agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1676

Titulus V. De Præbendis, & Dignitatibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98275](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98275)

TITVLVS V.

DE PRÆBENDIS ET DIGNITATIBUS.

Aliud est Canonica, aliud Præbenda; quid sit Canonica, & quid Præbenda? accipitur verò hic Præbenda pro omni Beneficio Ecclesiastico, saltem inferiore, num. 1.

SECTIO I. De Beneficiis, seu Præbendis in communi, & de necessaria sustentatione vitæ Clericorum.

§. I. Quid sit Præbenda, seu Beneficium Ecclesiasticum?

Præbenda, seu Beneficium Ecclesiasticum est jus perpetuum, percipiendi redditus ex bonis Ecclesiasticis, propter aliquod servitium spirituale, auctoritate Ecclesiæ constitutum. Tria autem sunt distinguenda in Beneficio Ecclesiastico: Primum est, ipsum officium, seu obligatio, ad obeundam spirituales aliquam functionem: Secundum est, jus percipiendi redditus ex bonis Ecclesiasticis, ob tale Beneficium: Tertium, sunt ipsi fructus ex bonis Ecclesiasticis, n. 2. Explicatur definitio Beneficii, n. 3. & seqq. usque ad 7. inclusive.

§. II. De divisione, seu distinctione Beneficiorum?

Variè dividuntur Beneficia; nam primò alia sunt secularia, alia regularia, num. 8. Secundò dividuntur Beneficia, tum secularia, tum regularia, in duplicia, & simplicia: Inter duplicia quædam sunt majora, ut Papatus, Cardinalatus, Patriarchatus, Episcopatus, n. 9. Alia sunt media, ut Dignitates, Personatus & officia, n. 10. quid sit Dignitas, quid Personatus, quid officium, cit. n. 10. Inter Beneficia duplicia numerantur etiam Beneficia curata, eaque sunt duplicis generis; vel enim curam animarum, sive jurisdictionem spirituales annexam habent in foro externo, vel in foro interno conscientie tantum: alia verò sunt Beneficia duplicia, & curata minora, ut Parochia, n. 11. Quod verò ad Beneficia simplicia attinet, simplex Beneficium dicitur, quod nullam jurisdictionem, neque in foro externo, neque penitentiae habet, nec administrationem; sed solum obligationem divina officia celebrandi, quale est Canoniciatus, Commenda perpetua, Capellania &c. n. 12. Beneficia regularia quoque dividuntur in duplicia & simplicia, n. 13. Tertiò dividuntur Beneficia in manualia, & non manualia: hæc sunt, quæ in Titulum conferuntur irrevocabiliter: manualia sunt, quæ in Titulum conferuntur revocabiliter, num. 14. & 15. Quartò, alia Beneficia sunt collativa, alia electiva, alia patronata, quæ ad præsentationem Patroni conferuntur ab Episcopo, vel Præbato, n. 16.

§. III. De sustentatione necessaria assignanda Clericis, & imprimis, an, & qualis Titulus sustentationis requiratur, ad suscipiendos Ordines?

Quatuor tempora distingui debent, quibus diversimodè providebatur Clericis de necessaria sustentatione, n. 17. Aff. 1. Non licet ulli Episcopo ordinare Clericos, nisi eis alimenta, & sustentationem vitæ provideat, vel det illis, unde vivere possint, num. 18. imò etiam olim minores Ordines conferre non licebat Clericis, sine titulo necessaria sustentationis; sed hodierno jure tantum ad Ordines sacros titulus sustentationis requiritur, n. 19. Aff. 2. Si Episcopus alicui Ordinem sacrum conferat, ipsemet necessariam

sustentationem ei ministrare debet, donec ei in aliqua Ecclesia competens stipendium assignet, vel nisi ipse Ordinatus habeat ex sua, vel paterna hereditate, unde vivat, n. 20. Idque procedit etiam, si Episcopus aliquem in Subdiaconum ordinaverit, num. 21. Clerici licetè vivunt de redditibus Ecclesiæ, etiam si patrimonium habeant, n. eod. potest quis ordinari, sine titulo Ecclesiastico, si habeat de suo, unde honestè vivere possit, cit. n. 21. Imò non tantum Episcopus conferens alicui Ordinem sacrum, nemine præsentante: sed etiam ejus Successor compelli potest, ut sic Ordinatus sine titulo necessaria sustinetur, donec illi provideatur de Beneficio, n. 22. & n. 23. quod si Ordinatus sine titulo fuit ab alio præsentatus, non tenetur Episcopus ordinans illi providere de alimentis necessariis, sed qui præsentavit, cit. n. 23. Si Episcopus ordinavit aliquem ad titulum Beneficii, alteri debetur, & illud postea evincatur ab eo, ad quem pertinebat, non tenetur Episcopus providere de alio Beneficio ipsi Ordinato, si eum ordinavit, nesciens Beneficium alteri esse debitum, n. 24. Ordinati ad sacros Ordines sine titulo, non sunt suspensi ab executione Ordinum, cit. num. 24. Aff. 4. Clerici in Minoribus constituti, & non beneficiati, si habeant bona patrimonialia, ex quibus congruè alii possint, etiam ad Ordines sacros promoveri possunt: si aliud impedimentum non obstat, n. 25. sed patrimonium habentes hodie ordinari non possunt, nisi eo modo, quo determinatur à Concil. Trid. n. 26. Aff. 5. Si Episcopus proprius loci alteri Episcopo det generalem licentiam, ordinandi suos, & ille ordinet non habentem titulum, tenetur huic Ordinans ministrare necessaria vitæ, donec obtineat Beneficium: si verò Episcopus proprius licentiam dedit, ordinandi alteri certas personas, nominatim expressas, & hic contulit sacrum Ordinem non habenti titulum, non Ordinans: sed Episcopus proprius tenetur Ordinatum alere, num. 27. & seq.

§. IV. An Canonici debeant Præbendam, seu Beneficium, tanquam congrua sustentatio?

Quamvis possit quis in Canonico recipi, ita ut non habeat Præbendam, nec fructus Beneficii statim percipiat, debet tamen ei conferri Præbenda Canonialis, quam primum poterit, num. 29. Recepto in Canonico, cum stallo in Choro, assignari debet Præbenda, & interim debet percipere distributiones quotidianas, n. 30. Conciliantur inter se duo Capitula, n. 31. quæ observanda sint circa receptionem Canonici sine Præbenda, n. 32. & 33.

§. V. Qualis sustentatio necessaria assignari debet Parochis, aliisque Beneficiariis curatis?

Quam pertineant ad honestam & decentem vitæ sustentationem Clericis debitam, n. 34. Affert. Parochis debet ex redditibus suarum Ecclesiarum congrua, ac sufficiens sustentatio & portio assignari, unde vivant, non obstante quacumque consuetudine, n. 35. & 36. Eadem congrua sustentatio debetur Vicariis perpetuis, n. 37. Parochi tenentur personarum ter residere, & non per Vicarios, n. 38. quamvis notanda sint circa residentiam Parochorum, num. 39. Aff. 2. Non possunt Prælati Regulares Parochias dividere, nec redditus Capellarum ipsis incorporatarum auferre, aut minuere, ita ut per hoc porciones Parochis minuantur, aut porciones Capellanis ad vitam

cessariam sustentationem assignata, num. 40. & 41. Aff. 3. Quando Monachi Vicarios in Ecclesijs Monasterijs suis incorporatis Episcopo presentant, is non debet illos admittere, nisi eis redditus sufficientes assignentur, ut jura Episcopalia solvere, & congruam sustentationem habere possint, & hospitalitatem exercere, n. 42. & duobus seqq. Idemque extenditur etiam ad Religiosos exemptos, n. 45. & 46. Episcopus, aliisque Prælatus non potest ex Præbendis Beneficiorum, vel alijs bonis Ecclesiasticis, quæ data sunt pro communi utilitate, ad proprios usus convertere, n. 47. Appellatione fructuum Præbendæ, qui spectant ad sustentationem Beneficiati, non continentur distributiones quotidianæ, n. 48. & 49.

SECTIO II. De modis acquirendi Beneficia Ecclesiastica, & modo observando in eorum collatione.

§. I. Quot, & quibus modis acquirantur Beneficia, tum in genere, tum in specie?

ASSERTIO I. Beneficia acquiruntur, vel jure per canonicam institutionem latè sumptam: vel injustè: quando acquirantur sine canonica institutione, n. 50. Hinc ille injustè & non canonicè obtinet Beneficium, qui jure consanguinitatis in illud succedit, n. 51. Non solum autem prohibita est successio in Beneficijs Ecclesiasticis, sive ab inestato, sive ex Testamento: sed etiam pactum, de succedendo alteri in Beneficio, post mortem ejus, & quidquid speciem, seu similitudinem talis successionis habet, n. 52. Assert. 2. Tribus modis in specie acquiruntur Beneficia Ecclesiastica, electione, ac postulatione: præsentatione, & collatione, eaque vel liberâ, quæ liberè fieri solet: vel necessariâ, quæ institutione dicitur, & sit præcedente præsentatione, vel nominatione, n. 53.

§. II. An, & quale jus per collationem alicui factam acquiratur in Beneficio, sive post, sive etiam ante acceptationem ejusdem?

Si Episcopus conferat Beneficium Titio absenti, licet non acquirat jus in Beneficio, priusquam illud acceptet: non tamen potest Episcopus illud alteri conferre, nisi Titius acceptare nolit, alioquin collatio est irrita. Sed si Episcopus collationem Beneficij Titio notificet, præfixo termino consentiendi, eo elapso, si Titius non consensit, poterit Episcopus illud alteri conferre. Verum priusquam Episcopus illud actu contulit, potest Titius, etiam post elapsum terminum, Beneficium acceptare, & tum Episcopus non potest amplius conferre, num. 54. Beneficiarius, post acceptationem Beneficij sibi collati, etiam ante apprehensionem possessionis acquisivit jus in re, & quasi dominium illius, n. 55. Nec potest Episcopus ante consensum, vel disensum Titij illud conferre; quia ille habet jus ad Beneficium, scilicet jus ad rem, n. eod. Si is, cui collatum est Beneficium, intra terminum ei præfixum, non declarat voluntatem suam, poterit illud, eo elapso, conferri alteri, n. 56. Potest Beneficium acceptari, non tantum ab eo, cui collatum est: sed etiam ab alio ejus nomine, n. eod. quando præterea jus in re non acquiratur alicui, donec rem, vel gratiam acceptarit, n. 57.

§. III. Ad quid teneatur, qui scienter contulit alicui ignorantibus Beneficium, quod conferre non poterat?

Qui confert alicui Beneficium, quod scit, se conferre non posse, tenetur, cum primum potest, aliud

Beneficium vacans, vel proximè vacaturum, postquam vacaverit, eidem conferre, ita ut si illud ei non conferat: sed alteri, collatio sit irrita, n. 58. & 59. solvitur objectio, n. eod.

§. IV. Quomodo Beneficia conferri possint, & an etiam sub conditione, vel modo?

ASSERTIO I. Beneficia Ecclesiastica debent conferri gratis, liberè, non per vim, vel metum: non subreptitiè, non clandestinè, & occultè, vacans in perpetuum, vel saltem ad certum & determinatum tempus, n. 60. non debet etiam collatio fieri disjunctivè, v. g. confero Petro, vel Paulo, neque etiam unum Beneficium potest conferri simul, & conjunctim duobus, num. 61. Beneficium etiam sine scriptura validè conferri potest, eadem tamen necessaria est ad probationem, n. 62. Aff. 2. Non potest Beneficium conferri sub conditione de futuro: sed irrita est talis collatio, n. 63. neque etiam valet collatio Beneficij facta sub conditione de præsentanti, vel de futuro, sed impertinente, v. g. si pater tuus vivit, n. 64. Assert. 3. Collatio Beneficij facta sub modo, qui de jure inest, valida est, v. g. confero tibi Parochiam, ita tamen, ut intra annum obligatus sis, suscipere Sacerdotium, num. 65.

§. V. An possit Beneficio novum onus imponi in collatione ejusdem?

ASSERTIO I. Potest Episcopus, cum consensu Capituli, Beneficio vacanti, ex justa causa, onus licitum, aut honestum imponere, ita, ut tale Beneficium cum eo onere ad quemvis possessorem transeat, n. 66. Et possunt Prælati etiam inferiores Episcopo tale onus imponere, cum consensu Episcopi, num. 67. quomodo intelligendum sit onus, quotidie celebrandi Missam, impositum sive personæ, sive loco, cit. n. 67. Non valet Statutum Præpositi, vel Capituli, ut Beneficiarius renunciet Præbendæ suæ, sine consensu Episcopi, cit. n. 67. Aff. 2. Tale onus non potest imponi personæ, cui confertur Beneficium, per modum adjunctæ conditionis, modi, vel pacti &c. n. 68. id tamen limitatur, ibid. Aff. 3. Si duo electi ad Dignitatem aliquam, vel Beneficium uterque simul compromittat in eundem Judicem, potest is pro bono pacis, uni assignare Dignitatem, vel Beneficium cum onere, ut ex proventibus ejusdem alteri parti solvat annuam pensionem, ita tamen, ut non sit onus reale impositum ipsi Beneficio: sed tantum personale impositum personæ Beneficiarii, quod ad Successores non transit, n. 69. Idque declaratur, n. 70.

§. VI. An ad collationem Beneficiorum, quorum provisio ad Capitulum spectat, sint etiam vocandi Capitulares absentes?

ASSERTIO I. Quando Canonici in Ecclesia sunt recipiendi, vel Beneficia conferenda, absentes Canonici, si id commodè fieri potest, vocandi sunt, nisi contraria sit consuetudo: alioquin ubi talis consuetudo non est, omnia, quæ in eorum absentia facta sunt, si petant, revocanda sunt, n. 71. & 72. Aff. 2. Si receptio Canonici, vel collatio Canoniciatus aut alterius Beneficij, non libera: sed necessaria sit, quia à Capitulo fieri debet ex mandato Superioris, tum non requiritur, ut vocentur absentes: sed sufficit, si duæ partes, vel major pars Capituli congregati Beneficium conferat, n. 73. ubi tamen distinguendum est, de quo cit. n. 73. in fine.

Aaa aa 3

SECT.

SECT. III. *Quibus Jus, seu potestas conferendi Beneficia Ecclesiastica competat?*

§. I. *Quam potestatem habeat S. Pontifex in conferendis Beneficijs, & quibus modis ea conferre possit?*

ASSERTIO I. Papa est universalis Collator omnium Beneficiorum, qui potest omnia Beneficia conferre in toto Orbe terrarum, etiam non vacanti; quia est Supremus Dispensator omnium bonorum Ecclesiasticorum, n. 74. Alii. 2. Tribus modis potissimum potest Papa, ac solet conferre Beneficia Ecclesiastica. Primò, Jure præventionis, cum antequam ordinarius Collator cõferat, ipse mandat, provideri alicui de Beneficio vacante, vel proximè vacaturo, nu. 75. Quia licet Papa alicui concedat potestatem conferendi Beneficium, per hoc tamen ipse non se privat eadem potestate, nu. 76. Ubi plures rationes afferuntur. Delegatio conferendi Beneficia per speciale mandatum Papæ revocatur, & tollitur, quamvis revocatio non pervenerit in notitiam ejus, à quo revocatum est mandatum, n. 77. Alii. 3. Secundus modus, quo Papa conferre potest Beneficia, est jus concursus; quia in Beneficijs conferendis concurrunt cum alijs Inferioribus, ita, ut inter illos, & Papam præventioni sit locus, n. 78. Idque declaratur n. 79. & 80. Unde receptus in Canonicum auctoritate Papæ, præferendus est in præbenda alijs receptis, etiam auctoritate Legati Apostolici; quod si Legatus habet speciale mandatum, recipiendi aliquem in Canonicum, tunc dicitur receptus auctoritate Apostolicâ, & præfertur etiam prius receptis, num. 82. & 83. Tertius modus, quo Papa conferre Beneficia potest, est Jus devolutionis, de quo infra.

§. II. *An, & qualem potestatem conferendi Beneficia habeant Episcopi, aliique inferiores Collatores?*

ASSERTIO I. De Jure communi, institutio & destitutio Beneficiorum in tota Diocesi pertinet ad Episcopum, n. 84. An, & quamnam Beneficia conferre possit Episcopus, vel solus, vel cum Capitulo, & quæ Capitulum Jure communi, n. 85. Prælati inferiores Episcopo, qui jurisdictionem quasi Episcopalem habent, possunt conferre Beneficia, & in ijs instituere, ac destituere: imò etiam alij Prælati ex consuetudine, vel privilegio Papæ, n. 86. Potest Episcopus electus, & confirmatus, etiam ante consecrationem conferre Beneficia, n. 87.

§. III. *Quinam præterea Beneficia conferre possint, vel non possint?*

Quæritur. 1. An qui est in quasi possessione juris conferendi Beneficia, bonâ fide possit ea conferre, licet penes eum non sit proprietas num. 88. Quærit. 2. An sequester constitutus rei litigiosæ, cui annexum est jus conferendi Beneficia, lite pendente, ea conferre possit? n. 89. Quærit. 3. An potestas conferendi Beneficia competere possit Laicis, n. 90.

SECT. IV. *De ijs, quibus Beneficia conferri possint, & debent.*

§. I. *An, & quâ ratione Beneficium Ecclesiasticum non nisi dignis, & idoneis sit conferenda, & de pœna illa conferentium indignis?*

Ad Beneficia, prætermisiss indignis, solum idonei assumendi sunt, qui velint, & possint gratum servitium DEO impendere, alioquin, si Episcopus post priam, & secundam monitionem, Beneficia conferat indignis, suspendi debet à Beneficijs conferen-

dis, aliâque persona idonea ei substitui, quæ interim cõferat. Idemq; circa Capitula, quæ in hoc delinquit, servandum est. Si verò ipse Metropolitanus in hoc delinquat, Superiori suo, scilicet Papæ, vel Patriarchæ denunciandus est, & ejus arbitrio relinquatur. Hanc autem sententiam suspensionis nemo relaxare potest, nisi Papa, & proprius Patriarcha, n. 91. & n. 92. Nunquam, per se loquendo, licitum est, indignis conferre Beneficia, si digni, & idonei haberi possint, n. 93. Si verò hi reperiri non possint in Regione aliqua, aliunde idonei advocandi sunt, etiam Regulares, si Seculares haberi non possint, vel plures Parochiæ uni idoneo committantur: denique etiam necessitate cogente, digni quandòque assumi poterunt, ad majora mala impedienda, n. 94.

§. II. *An licitum sit, conferre Beneficia dignis, & idoneis, prætermisiss dignioribus, vel dignissimis?*

ASSERTIO I. Illicitum est, & peccatum, conferre Beneficia curata minùs digno, prætermisiss notabiliter digniore, n. 95. at verò, conferre Beneficia non curata, & simplicia minùs digno, prætermisiss digniore, non est peccatum, saltem grave, dummodo ei, qui verè dignus est, conferatur, num. 96. Alii. 2. Conferens Beneficium, sive curatum, sive simplex, præterito digniore, vel etiam dignissimo, non tenetur ad restitutionem, neque digniori, neque Ecclesiæ: modò verè sit idoneus, n. 97. Quamnam præterea notanda sint, circa obligationem conferendi Beneficia dignioribus? n. 98. De examine instituendo per concursum, juxta Concil. Trident. n. 99.

§. III. *Quanam qualitates, seu conditiones requirantur in ijs, quibus Beneficia Ecclesiastica conferuntur?*

Plures requiruntur, veluti primò, ut quis sit legitime matrimonio natus. Secundò, Legitima, & conveniens ætas, n. 100. & 101. Tertio, Clericatus, item Ordo, sive major, sive minor, pro varietate Beneficiorum; nam Beneficiatus debet esse Clericus, saltem primâ tonsurâ initiatus, nu. 102. Unde si Papa mandet, alicui provideri de Beneficio etiam curato, & providendus non habeat Ordinem requisitum, potest ei conferri etiam Beneficium curatum, ita tamen, ut provivus recipiat Ordines, quos Beneficium requirit, proximis à Jure statutis temporibus, nu. 103. & nu. 104. Quarto requiritur, ut promovendus ad Beneficium, nullâ censurâ Ecclesiasticâ sit ligatus, non criminolus, aut infamis; item vitæ, ac morum honestas, seu probitas, scientia debita, & competens pro qualitate Beneficij: & Celibatus, sive ut non sit conjugatus, n. 105. Denique requiritur etiam ad oblinendum Beneficium intentio Statûs Ecclesiastici, quæ autem, & qualis sit necessaria, traditur num. 106. & duob. seqq.

§. IV. *De alijs duabus conditionibus, an ea necessariæ requirantur, vel requiri possint, ad oblinendam Beneficia?*

Quæritur 1. An Beneficium alicui confecti non possit, nisi sit præsens? nu. 109. & n. 110. Quærit. 2. An per consuetudinem induci, vel per statutum discerni possit, ut soli Nobiles, & Illustres, exclusis ignobilibus, admittantur ad Dignitates, & Canonicatus in Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis? num. 111. & duob. seqq.

§. V. An, & quando secularia Beneficia conferri possint Regularibus, & Regularia Secularibus?

Regula generalis est, quod Beneficia secularia secularibus, & regularia Regularibus sint conferenda, n. 114. Unde si Papa mandat alicui provideri de Beneficio consueto assignari Clericis secularibus, debet intelligi de eo Beneficio, quod Clerici seculares pacifice, & continue possederunt, ita, ut compleverint legitimam prescriptionem. Si verò Papa mandat, ut Clerico seculari provideatur de Prioratu, non potest illi provideri de Prioratu solito gubernari per Regulares, si id in mandato exprimitur, cit. n. 114. & 115. Limitatur prædicta regula, n. 116. & pluribus seqq. usque ad 119. & includit. Referuntur plures conditiones requisitæ ut ex Beneficio seculari fiat regulare, vel vice versâ, ex regulari secularare, n. 120. & duob. seqq. an Novitijs Religionum conferri possint Beneficia regularia, vel secularia, n. 123.

SECT. V. De pluralitate Beneficiorum compatibilium, secularium, & regularium.

§. I. An licitum sit, plura Beneficia simul obtinere, & retinere, ac qualia?

Habere simul plura Beneficia Ecclesiastica, non est intrinsecè malum: sed quod speciem mali habet, ita tamè, ut còcurrentibus circumstantijs, cohonestari possit. Beneficia alia sunt incompabilia, alia còpatibilia, & rursum alia simpliciter incompabilia, alia incompabilia secundum quid, quæ simul retineri nò possunt, sine dispensatione: quædam uniformia sub eodem recto, n. 124. Aff. 1. Non potest quis ordinariè obtinere, & retinere duo, aut plura Beneficia, etiam simplicia, & quæ continuam residentiam non postulant, quando unum ad honestam sustentationem sufficit, n. 125. Multæ sunt causæ, ob quas prohibetur quis obtinere plura Beneficia, n. 126. Non potest per consuetudinem, aut per privilegium, nec dispensationem etiam S. Pontificis obtineri, ut Clericus, si unum, aut plura Beneficia sufficiant, aliud insuper recipiat, nisi ad justam causam excusans, num. 127. Assert. 2. Nullus Clericus potest simul habere duas Dignitates, vel Personatus, etiam in diversis Ecclesijs, exceptâ dispensatione Papæ, ex justa causa, n. 128. Habens plures Dignitates, unâ retentâ, alias dimittere compellitur, n. 291. Assert. 3. Etiam plures Ecclesias Parochiales simul recipere non licet, neque duas Vicarias perpetuas, neque Rectoriâ, & Vicariâ, num. 130. Aff. 4. Nemo potest duo Beneficia, seu similia, etiam simplicia, in eadem Ecclesia simul obtinere, & retinere, num. 131. Aff. 5. Non potest quis simul habere duo Beneficia simplicia, etiam in diversis Ecclesijs, siambo requirant personalem residentiam incompossibilem, n. 132. Aff. 6. Potest quis simul obtinere, & recipere duo Beneficia curata, unum per se, alterum accessorie, sine dispensatione, num. 133. Non tamen potest quis simul obtinere duos Canonicatus in eadem Ecclesia, unum per se, & alterum accessorie. Unde si quis Canonicatum, & præbendam habens, in una Ecclesia obtineat Dignitatem, cui est annexa præbenda, vacabit prima præbenda post pacificam possessionem secundæ, n. 134. Potest quis simul obtinere & retinere plura Beneficia secularia, quæ ratione residentia personalis sunt còpatibilia, si unum ad congruam sustentationem vitæ non sufficiat, num. 135. Deducuntur plura corollaria circa Beneficia, quæ

simul obtineri, & retineri possunt, vel non, n. 136. & tribus seqq.

§. II. An, & quâ ratione per consuetudinem induci possit, ut quis simul plura Beneficia obtineat, & retineat, in eadem, vel diversis Ecclesijs?

ASSERTIO I. Nullâ consuetudine etiam immemoriali, ac juratâ, introduci potest, ut Canonicus, cum præbenda canonicali, simul duas Dignitates, vel Personatus, aut duo Officia, aut unam Dignitatem, seu Personatum, & Officium simul obtineat in eadem Ecclesia, absque dispensatione Papæ, num. 140. Sed neque per consuetudinem etiam immemorialem induci potest, ut quis in eadem Ecclesia habeat duos simplices Canonicatus, sive Præbendas, cit. n. 140. Aff. 2. Non valet etiam consuetudo, simul obtinendi plura Beneficia curata, etiam in diversis Ecclesijs: probabile tamen est, per consuetudinem induci posse, ut non requiratur residentia personalis, etiam in Beneficijs curatis, sed per Vicarium ea administrari possint, num. 141. Aff. 3. Potest per consuetudinem induci, ut quis simul habeat plura Beneficia, etiam si de jure communi personalem residentiam requirant, n. 142.

§. III. An, si is, qui eam obtinet Beneficium, residentiam postulans, electus fuerit à Canonicis, aut alijs Clericis ad aliud Beneficium, quod similiter residentiam requirit, possit utrumque simul retinere?

Respondetur negativè; quia Beneficiatus electus ad aliam Ecclesiam, vel Beneficium, non potest velle utramque, sed primâ contentus esse debet; quia non est conveniens, ut quis habeat locum in duabus Ecclesijs, n. 143. & seq.

§. IV. De incompatibilitate Beneficiorum, & vacatione unius per affectuionem alterius.

In hac re distinguenda sunt quatuor tempora. Primum tempus est ante Concil. Lateran. sub Alexandro III quo si quis duas Ecclesias, vel alia Beneficia incompatibilia obtinet, unam, quam vult, retinere potest: alteram verò Ordinarius dare potest, & debet alteri idoneo non habenti aliam Ecclesiam, vel Beneficium, n. 145. Et hæc dispositio etiam hodie locum habere potest, n. 146. Secundum tempus est Concil. Lateran. in quo decretum fuit, ut nullus plures Dignitates, vel Ecclesias Parochiales reciperet, alioquin privaretur Dignitate, vel Parochiâ posterius acceptâ, & conferens potestate conferendi pro illa vice, num. 147. Tertium tempus est Concilij Lateranensis sub Innocentio III. ubi statutum est primò. Si Beneficium curatum habens, aliud simile recipiat, ipso jure privatus est primo, & si velit etiam illud retinere, privatur etiam altero. Secundò, is, ad quem spectat collatio, prius Beneficium curatum, post receptionem secundi, conferat, cui convenit: si autem differat conferre ultra sex menses, collatio ad alios devolvitur, & ipse de proventibus suis tantum cogitur solvere Ecclesiæ, quantum constat, fuisse receptum à tempore vacationis Beneficij. Tertiò. Nemo in eadem Ecclesia habere præsumat plures Dignitates, vel Personatus, etiam si sint sine cura. Quartò, cum sublimibus, & litteratis personis, Papa potest dispensare, si ratio postulet, n. 148. Declarantur prædicta, num. 149. & duob. seqq. Quartum tempus est, quo edita est Constitutio Ioan. xxii. in qua statui-

statuitur, quomodo plura Beneficia recipere, & simul retinere licitum sit, vel non, quæ ponitur, & declaratur n. 152. & 2. *seqq.*

§. V. *Quenam præterea requirantur, ut primum Beneficium vacet per adeptionem secundi incompatibilis?*

ASSERTIO I. Ut prius Beneficium curatum Dignitas, Personatus, vel etiam Officium vacet per adeptionem alterius similis, requiritur 1. ut secundum Beneficium non tantum sit collatum, & acceptatum, sed etiam ut Beneficiarius possessionem pacificam secundi Beneficij sit adeptus, vel per eum steterit, quod minus adipisceretur, n. 155. Secundum quoque ad Titulum, & exercitium curæ, vel Officij annexi Beneficio: sed etiam bonorum, & fructuum Beneficij, n. 156. & *seq.* Unde habens Beneficium curatum, si acquirat aliud curatum, cujus fructus alius ex causa percipit, non tenetur relinquere primum, cit. n. 156. Tertio requiritur, ut utrumque Beneficium sit collatum in perpetuum sive in titulum, sive in commendam, n. 158. Assert. 2. Plures sunt casus, in quibus primum Beneficium curatum, vel Dignitas, seu Personatus non vacat, etiam post pacificam adeptionem alterius similis, qui referuntur, num. 159. Aff. 3. Postquam aliquis curatum Beneficium obtinens, aliud consimile accepit, ejusque pacificam adeptus est possessionem, vel per ipsum stetit, quod minus illam consequeretur, tunc Episcopus, vel alius Collator potest primum Beneficium alteri conferre: non tamen potest eum, cui contulit, in corporalem possessionem illius inducere, nō vocato prius primo curato, cui forte adhuc posset jus retinendi competere, n. 160. Ponuntur limitationes, n. 161.

§. VI. *Quanam præterea Beneficia vacant per adeptionem alterius?*

Quæritur 1. An per promotionem alicujus ad Episcopatum amittantur, & vacent Beneficia promoti? n. 162. Ponuntur exceptiones, n. 163. An per adeptionem Dignitatis v. g. Abbatie, vacet Episcopatus, n. 164. An per adeptionem Cardinalitæ Dignitatis, vacet Canonicatus, & alia Beneficia? cit. n. 164. Quæritur 2. An is, qui aliud Beneficium curatum per vim, vel injuste obtinet, prius habitū ipso jure amittat: item an is, qui Beneficiū quodcumque ad quod jus habet, per vim, aut propriā auctoritate occupat? n. 166. 2. *seqq.* Quæritur 3. An per adeptionem alterius Beneficij personalem residentiam requirentis, ipso jure, vacet, & amittatur simile Beneficium prius habitum? n. 169. & *seq.* Solvuntur objectiones, n. 171. Quæritur 4. An, qui tertium, vel quartum Beneficium incompatible obtinet, amittat, ipso jure, duo, vel tria priora? Resp. qui plures Dignitates obtinens, aliam similem, vel Beneficium curatum, sine legitima dispensatione acceptat, post pacificam possessionem ultimæ, ipso jure, omnes præcedentes vacant, sicut habens unam Dignitatem, illa vacat, aliā simili pacificè possessā, n. 172. & *seqq.* Obtinens plures Dignitates, vel præbendas, sine dispensatione, ad Beneficium eligi non potest. Item, si electus, ante confirmationem, vel post illam cassatam præsumat, administrationi se ingerere, sit ineligibilis, n. 174. & *seq.* Non omnis taciturnitas, seu patientia Superioris censenda est dispensatio, n. 176.

§. VII. *De pluralitate, & incompatibilitate Beneficiorum regularium.*

Non solum in Ecclesiis Sæcularibus: sed etiam Re-

gularibus sunt Prælatuæ, Dignitates, ac Beneficia regularia Religiosorum, n. 177. Quæritur 1. An Monachus, vel alius Religiosus simul obtinere possit, duo, aut plura Beneficia Regularia? Resp. Religiosus nō præsumit plura simul habere duos Prioratus, vel Ecclesias curatas, sine Sedis Apostolicæ auctoritate, etiam si cura debeat exerceri per Presbyteros à se præsentatos, & ab Episcopo institutos: nisi unū Beneficiū ab alio depedat, vel illi sit annexū. Quod si Religiosus habeat Prioratū, vel aliud curatū Beneficium, & aliud simile recipiat, primum statim dimittere debet, quo ipso jure est privatus, alioquin removeri debet ab utroque: & efficitur ineligibilis, n. 178. Quæritur 2. An Monachus, vel Religiosus possit obtinere duo, vel plura Beneficia Regularia in diversis Monasterijs, vel Ecclesiis? Resp. prohibitum est, ne Prioratus, vel Ecclesiæ, vel Officia unius Monasterij, gubernari consueverint per Monachos ejusdem, sine licentia Papæ, Monachis alterius Monasterij gubernanda committantur, & commissis revocari debet: qui secus fecerint, eā vice sunt privati cōmittendi potestate, eaq; ad Diocesanū, si Monasteria non sint exempta, alioquin ad Papam devolvitur: ipsi verbō Monachi, ipso jure ineligibiles sunt, n. 179. & 180.

§. VIII. *Quis possit dispensare in pluralitate Beneficiorum, & quæ sint justæ causæ in ea dispensandi?*

ASSERTIO I. In Beneficijs incompatilibus, de Jure communi, ut sunt Dignitates, Beneficia curata, vel Officia, solus Papa dispensare potest, ut quis plura simul obtineat in eadem, vel diversis Ecclesiis, n. 181. Solvuntur objectiones, n. 183. An dispensatio Papæ in pluralitate Beneficiorum curatorum, non solum sit illicita, sed etiam invalida? n. 184. Aff. 2. Episcopi, alique similes Prælati non possunt dispensare in prædictis Beneficijs incompatilibus, n. 185. Aff. 3. Potest Episcopus de Jure communi dispensare, ut quis simul obtineat duo Beneficia simplicia, & an etiam post Concil. Trid. & in quibus præterea Beneficijs simplicibus possit dispensare, vel non? n. 186. & *duob; seqq.* Aff. 4. An Legatus à Latere, & qualiter dispensare possit in pluralitate Beneficiorum. Item Capitulum Cathedralæ, & Vicarius Generalis Episcopi? n. 189. An Episcopus hodie dispensare possit in pluribus Beneficijs curatis? n. 190. Si habenti duo Beneficia incompatible de Jure communi, conferatur tertium, collatio est ipso jure nulla cit. n. 190. Aff. 5. Tres juxta causā dispensandi in pluralitate Beneficiorum dari solent, necessitas Ecclesiæ, magna utilitas ejusdem, & evidens prærogativa meritorum, n. 191. & 192.

§. IX. *Quomodo intelligi debeat, & explicari dispensatio facta super pluralitate Beneficiorum?*

ASSERTIO I. Si Clericus impetret dispensationem, ut plura Beneficia simul habeat, & vel modicum retineat in ea petenda, dispensatio est ipso jure nulla, & irrita, n. 193. Multo magis qualitas curæ, si Beneficium, quod quis jam habet, curatum sit, exprimi debet. Sed & de pensionibus, si in titulum Beneficij detur, fieri debet mentio. Item de Beneficio injustè obtento, & possessio: denique etiam de valore Beneficij, sive quantitatis reddituum illius, n. 194. Aff. 2. Si dispensatio facta cum aliquo, ut possit simul retinere duo Beneficia curata, canonicè ipsi collata, intelligi debet de dispensatione facta, ipsi collata fuerunt, ita, ut si unum ex obtentis forte dimiserit, tertium recipere non possit.

sed per receptionem tertii vacant duo priora, n. 195. **Assertio 2.** Si alicui de Beneficio provideatur, ut possit illud habere, non obstante, quod jam aliud habeat, non est per hoc dispensatum, ut duo simul Beneficia retinere possit: sed solum, quod impetratio Beneficii secundi valeat, & non debeat judicari subreptitia n. 197. Ad quæ dispensatio extendatur, n. 196. & 198.

Sacra. VI. De Unione & divisione, sive sectione Beneficiorum Ecclesiasticorum.

§. I. Quid, & quomodo sit unio Beneficiorum, & quomodo fieri possit!

Assertio I. Unio est duorum, vel plurium Beneficiorum, aut Ecclesiarum ab Episcopo, vel alio Superiore facta annexio, n. 199. **Assert. 2.** Ea duplex est perpetua, & temporalis, n. 200. **Assert. 3.** Tribus modis fieri potest. Primus est, si ex duobus fiat unum, & quis sit ejus effectus, n. 201. Secundus modus est, si una Ecclesia vel Beneficium alteri, tanquam superiori subiciatur, eique accessorie perpetuo uniatur, Ex quo deducuntur plura corollaria, n. 202. Tertius modus unionis est, si duo Beneficia, vel Ecclesie æque principaliter inter se uniantur, ita ut una alteri non subiciatur, sub eodem tamen Episcopo, vel Rectore, n. 203. Deducuntur corollaria, n. eod.

§. II. Quis potestatem habeat uniendo Beneficia, & ob quas causas ea fieri possit, ac debeat?

Assertio I. Potestas uniendo Beneficia & Ecclesias quascunque per totum Orbem Christianum imprimis spectat ad Papam, n. 204. 2. Episcopus, ex justa causa potest unire Ecclesias & Beneficia suæ Diocesis, num. 205. Ponuntur duæ exceptiones ibidem, quasnam in specie Ecclesias & Beneficia Episcopus unire potest, & quando non potest, n. 206. Quinam præterea unire Beneficia possunt, vel non! n. 207. **Assert. 2.** Causæ, ob quas fieri possunt uniones, vel Beneficia uniri, sunt duæ, evidens necessitas, vel utilitas Ecclesie. Unde Episcopus propter paupertatem præbendarum Ecclesie Parochialis, ei unire potest Capellas, salva manente ipsorum Presbyterorum congrua portione, n. 208. & seq.

§. III. Quæ forma, & solemnitas, sive quæ conditiones requirantur iure communi ad unionem Beneficiorum, & quo pacto iure novo Concilii Tridentini, Beneficia uniri possint!

Requiritur 1. Ut præcedat causæ cognitio. 2. Ut vocentur ij, quorum interest. 3. Ut accedat consensus Capituli Cathedralis: imò etiam consensus Abbatum, vel alterius Prælati inferioris, ad quem Ecclesia, vel Beneficium uniendo administratio, aut collatio pertinet, n. 210. & 211. 4. Requiritur, ut exprimaturs verus annuus valor, secundum communem estimationem Beneficii uniendo, ut n. 211. Quenam statuta sunt circa unionem Beneficiorum, secundum Concilium Tridentinum, n. 212. & 2. seqq.

§. IV. Quid iuris, seu potestatis habeat Prælatum, vel Monasterium, Ecclesia Cathedralis, vel Collegiata, cui Ecclesia Cathedralis aut aliud Beneficium est incorporatum, seu unum!

Duobus modis potest fieri unio Beneficiorum, vel quoad temporalia tantum, vel pleno jure, quoad spiritualia & temporalia simul, n. 215. **Ass. 1.** Si Monasterio, vel Capitulo incorporatio Parochie facta sit, quoad temporalia tantum, tum Monasterium, vel Capitulum nihil ferè juris habet, circa personam Vicarii

positi in Parochia, sive circa curam populi. Quod si jus præsentandi habeat Monasterium, vel Capitulum, tum potest idoneos Vicarios præsentare Episcopo, ab eo instituendos: cui, vel Prælato ejus, Vicarii instituti rationem administrationis in rebus temporalibus reddere debent, quamvis amoveri non possit, incon-sulto Episcopo: Tales autem Vicarii præsentandi sunt, qui sint honestæ conversationis, & bonæ famæ, ac opinionis, vel testimonio publico commendati, n. 216. **Assert. 2.** Si Ecclesia Parochialis plenissimo jure sit incorporata Monasterio, ita ut etiam populus, quoad spiritualia, Monasterio sit subiectus, & Abbas Monasterii habeat quasi Episcopalem jurisdictionem in Ecclesia incorporata, excluso Episcopo, tum Monasterium, vel ejus Abbas Vicarios in Ecclesia unita instituere, ac destituere potest, n. 217. **Assert. 3.** Si Ecclesia Parochialis sit unita Monasterio plenariè, id est, quoad temporalia, & spiritualia, ita tamen ut populus non sit exemptus ab Episcopi jurisdictione, tunc Monasterium debet Episcopo præsentare Vicarium, ab eo instituendum in Parochia unita, n. 218. Alia præterea quædam circa uniones sunt observanda, n. 219. & 220. A quo, & ex quibus causis, possit dissolvi, seu revocari unio Ecclesiarum, vel Beneficiorum, n. 221.

§. V. De dismembratione Beneficiorum Ecclesiasticorum, & requisitis ad illam.

Quod sit discrimen inter dismembrationem & divisionem Beneficii? n. 222. **Assert. 1.** Episcopus potest, ex justa causa, minuire, seu dismembrare reditus Beneficiorum in Ecclesiis: imò & dividere, n. 223. **Assert. 2.** Si Beneficium non vacet, tum vel dismembratio instituitur, ad petitionem ipsius Rectoris, & præter justam causam, requiritur auctoritas Episcopi: si verò sit Ecclesia Collegiata, etiam consensus Collegii, seu Capituli: vel Episcopus instituit eam dismembrationem ex officio, & præter justam causam, requiritur etiam consensus Capituli Cathedralis: Si verò Ecclesia, vel Beneficium vacat, defensor ei, cum dismembratur, dari debet, n. 224.

§. VI. An, & quo pacto Beneficium Ecclesiasticum dividi possit, seu secari in duo vel plura!

Assertio I. Prohibita est divisio Beneficiorum, ita ut nec majorum, nec minorum Beneficiorum Præbendæ sint dividendæ, neque Dignitatum permutatio faciendæ, nempe sine justa causa, & absq; auctoritate Superioris, n. 225. Beneficium quoad spirituale officium dividi non potest, bene tamen, quatenus est jus percipiendi temporales reditus, n. 226. Prohibitum est, ne duo simul recipiantur ad eandem præbendam, n. eod. Episcopus potest, ex rationabili causa, unam præbendam dividere in duas, dummodo qualibet portio sit sufficiens ad honestam sustentationem utriusque præbendati, aliàs tenetur reintegrare præbendam divisam, n. 227. & seq. **Assert. 2.** Regulariter una præbenda, etiam vacans, non est dividenda, ut alia integretur, sed ea integra conferri debet, n. 229. **Assert. 3.** Electio, seu receptio duorum ad unum Canonicatum, seu præbendam, non valet, etsi à Legato Papæ facta sit. Idque procedit in Ecclesia, quæ determinatum numerum præbendarum habet, tunc enim duo ad unum Beneficium, seu eandem præbendam recipi non possunt: sed collatio, sive receptio est irrita, n. 230. & seq. Si Ecclesia aliqua non habeat determinatum numerum Canonicatum, vel Præbendarum

darum: tum mortuo uno Canonico, seu Præbendario, non extinguitur Præbenda, sed vacat: si verò novus Canonicus recipitur, tum novum Jus creatur, ipsique confertur. Secus, si Ecclesia habeat determinatum numerum Canonicorum, tum enim uno mortuo, vacat ipsius Canonicatus, in quo alius succedit, num. 232. Quod si in Ecclesia aliqua sit determinatus numerus Præbendarum, possunt ij, ad quos collatio spectat, augere numerum Canonicorum & Præbendarum, creando novum Jus spirituale, cit. num. 232. Ubi duæ ponuntur exceptiones. Quænam requirantur ad divisionem Beneficii validè & licitè instituendam, n. 233.

SECT. VII. De Mandatis Apostolicis, sive Litteris Beneficialibus, quæ emanant à Sede Apostolica.

§. I. Quodnam sit & dicatur Mandatum Apostolicum, & quorū sint genera, seu species hujusmodi Mandatorum, seu Litterarum Beneficialium?

ASSERTIO I. Mandatum Apostolicum hoc loco dicitur omne Rescriptum, quo Papa concedit alicui facultatem conferendi Beneficia, vel mandat, conferri Beneficium in aliqua Ecclesia, num. 234. Assertio 2. Mandata Apostolica, seu Litteræ Beneficiales sunt variae, num. 235. Assertio 3. In Mandatis Apostolicis de providendo comprehenduntur omnia Beneficia, præter illa, quæ in jure nominatim excepta sunt, n. 236.

§. II. De quibusdam conditionibus, seu qualitatibus Beneficiorum, quæ necessariò exprimi debent in Mandatis Apostolicis, seu Litteris Beneficialibus obtinendis.

ASSERTIO I. In Mandato Apostolico de providendo necessariò fieri debet mentio de Beneficio, etiam modico, prius obtento ab impetrante, sicut etiam, quod ei sine scandalo provideri non possit, num. 237. & seq. Ubi tamen distinguendum est, nam si Papa Clerico jam obtinenti Beneficium, aliud conferat, motu proprio, valida est collatio, etiam nullà facta mentione prioris Beneficii: secus si ad petitionem alterius collatum fuerit, num. 239. Idque extenditur, quod quæcūque provisio alicui facta per Papam, motu proprio, qualicūque sint Beneficia, non facta mentione de illis, sit valida, sive non subreptitia, num. 240. & seq. Assertio 2. Plura alia exprimenda sunt in impetratione Beneficii, de quibus, num. 242.

§. III. Quomodo interpretari oporteat, latè, an strictè, Mandatum Pontificium, in quo conceditur alicui facultas conferendi Beneficia, vel in quo mandatur alicui conferri Beneficium, aut actu confertur!

ASSERTIO I. Mandatum Pontificium, in quo conceditur alicui facultas conferendi Beneficia, strictè interpretari oportet, quatenus derogat Juri communi. Et hinc si Papa alicui dat facultatem conferendi Beneficium personæ idoneæ, non potest is conferre jam aliud habenti, etiam simplex, sed sufficiens: nisi in facultate concessa expressum sit, ut provideret de Beneficio jam habenti aliud, tunc enim poterit illi conferre unum tantum, dummodo curatum non sit: si verò datur facultas conferendi Beneficium ei, qui jam plura habet, tunc conferri ei poterunt solum duo, non curata, aliàs collatio est irrita, num. 243. &

seq. Solvuntur objectiones, n. 245. Assertio 2. Litteræ à Papa impetratæ, super Beneficiis obtinendis, strictè interpretandæ sunt; quia sunt ambitiosæ. Unde si Papa mandet, alicui provideri usque ad certam summam, v. g. centum aureorum, id non de hac summa in pensione: sed in Beneficio debet intelligi, num. 246. Quod si Papa mandet alicui provideri de Beneficio in aliqua Ecclesia Civitatis, non debet id intelligi de Ecclesia Cathedrali, n. 247. & seq. Porro rescripta Beneficialia strictè sunt interpretanda, nisi collatio Beneficii, motu proprio, sit facta, tunc enim latissimè est interpretanda; secus si facta sit ad petitionem alterius, num. 249. Et hinc si plura Beneficia nulli de jure debita simul vacent, & Papa unum Beneficium in genere, motu proprio alicui conferat, vel conferri mandet, intelligitur de pinguiori. Si autem sint Beneficia æqualia, provisos intra 10. dies elige potest, quod vult: Si verò Beneficium sit concessum, ad petitionem alterius, tunc intelligitur de Beneficio, quod est minoris valoris: & si sunt æqualia, is, ad quem aliàs spectat collatio, intra 10. dies eligat, quisi non eligat, electio devolvitur ad alium, nempe ejus Superiorem, n. 250. & seq.

§. IV. Quomodo præterea alia quedam Mandata Apostolica de providendo, sive Rescripta Beneficialia sint interpretanda, seu intelligenda?

ASSERTIO I. Si Papa provideat, vel mandat alicui provideri de Beneficio in aliqua Ecclesia, non potest ei provideri de Rectoria, vel Dignitate electiva: sed tantum de simplici Beneficio, n. 252. & seq. Si Canonici habeant privilegium, vel speciale mandatum, à Papa confirmatum, de non augendo numero Canonicorum, v. g. ultra 40. & postea, vel semel illi, quem, ultra constitutum numerum recipient in Canonicum, tum etiam Pontifex ultra illum aliquem admittere potest, num. 254. & seq. Assertio 2. Quando Papa mandat alicui provideri in Ecclesia aliqua de dignitate, personatu, vel aliis Beneficiis quibuscumque, non potest provideri de Beneficio curato, nullà facta mentione de cura animarum, num. 256. Si Papa dignitatem habenti de alia provideri mandet, dispensando, ut simul utramque retineat, nullà tamen de cura animarum facta mentione, tum collatio est subreptitia, & invalida, quamvis in provisione expressum fuerit in litteris, ut cura, quæ uni, vel alteri ex dignitatibus incumbit, non negligatur, num. 257. Similiter si Papa mandet aliquibus provideri de personatibus, vel dignitatibus, etiamsi curam animarum habeant, ad collationem, præsentationem, vel dispositionem quorumcūque spectantibus, non extenditur ad dignitates electivas, num. 258. Item si Papa mandat alicui provideri de dignitate, pertinet ad collationem, vel aliam dispositionem quorumcūque, & inhibendo illis, ne interim ad collationem, vel provisionem procedatur, tum non potest impetranti provideri de dignitate electiva, de qua in litteris nulla facta fuit mentio, num. 259. & seq. Præterea si Papa mandat provideri alicui de Beneficio, spectante ad collationem alicujus, non potest mandatum extendi ad Beneficium spectans ad præsentationem, vel institutionem alicujus, num. 261. & seq. Denique si Papa mandet provideri alicui de Beneficio spectante ad collationem, vel præsentationem duorum, vel plurium, non extenditur mandatum ad

Beneficium spectans ad collationem, vel præsentationem unius tantum, nisi addatur clausula, *Communiter*, vel *divisim*; & hinc si mandatur, provideri de Beneficio spectante ad collationem unius tantum, non extenditur ad collationem plurium, *n. 263. Assert. 3.* Mandatum Papæ, ut alicui provideatur de Beneficio, pertinente ad collationem Capituli, non extenditur ad Beneficia, quæ aliquis Canonicus, & singularis potest conferre, *n. 264. & seq. Assert. 4.* Cum mandatur alicui provideri de præbenda non Sacerdotali, non provideri potest de Sacerdotali, etiam volenti talem habere. Item si mandatur provideri de integra præbenda, non potest provideri de dimidia, etiam volenti: Velsi de præbenda certi valoris, non potest de præbenda minoris valoris, etiam eo volente, *n. 266. & seq. Assert. 5.* Sub mandato generali providendi alicui de Beneficio, vel præbenda proximè vacatura, non comprehenditur Canonicatus, vel Præbenda Episcopalis, *n. 268. & seq. Assert. 6.* In Litteris Apostolicis, vel Legati ipsius datis non includuntur Xenodochia, Leprosaria, Hospitalia, & similia loca, etiam si habeant annexas Capellas, Jus decimarum, aut alia spiritualia jura, nisi hoc in Litteris Apostolicis exprimat, *n. 270. & seq. Assert. 7.* Si de Beneficio ad cuiuscunque Episcopi collationem pertinente, alicui conferendo Papa scribit, non poterit de eo, quod ob negligentiam Episcopi in conferendo, ad Capitulum est devolutum, provideri; devolutum tamen ad Episcopum, vel etiam Papam, ob negligentiam Capituli, vel cuiuscunque alterius, poterit conferri, *num. 270.*

SECT. VIII. De effectu & usu, seu executione, ac revocatione, seu extinctione Mandatorum Apostolicorum, seu Litterarum Beneficialium.

§. I. Quo tempore Mandata Apostolica, seu Litteræ de conferendis Beneficiis vacantibus effectum suum consequantur: & quo tempore impetrans debeat esse capax Beneficii?

Triplex est tempus, de quo hic est questio, concessionis Beneficii, expeditionis Litterarum, & præsentationis ipsarum: deinde gratia alia est facta, alia facienda, *n. 273. Ass. 1.* Beneficia, aliaque gratiæ statim ac concessæ sunt, sine ulla scriptura, jam sunt perfectæ, & vim habent: quamvis ad faciendam fidem in scripturam redigi debeant, *n. 274.* Deinde secundam praxin & stylum Curie Romanæ, omnes provisiones, & gratiæ Beneficiales requirunt, ut Litteræ sint super iis expeditæ, nec antè sunt validæ: idemque est de dispensationibus Pontificiis, quæ in foro externo non suffragantur, antequam Litteræ sint expeditæ; quamvis in foro conscientie valeant, etiam Litteris non expeditis. Item Litteræ concedentes jurisdictionem delegatam, non tantum expeditæ: sed etiam præsentatæ esse debent, ante inchoatum iudicium, *n. 275. Assertio 2.* Etsi ordinariè Clericus debeat esse idoneus ad Beneficium, tempore impetrationis: aliquando tamen sufficit, si sit idoneus tempore, quo Beneficium vacans ei confertur. Unde si mandetur, alicui simpliciter provideri de præbenda, proximè vacatura, non potest ei conferri præbenda Sacerdotalis, quæ postea vacat, si nondum habeat ætatem requisitam ad Sacerdotium: sed aliam expectare debet: potest tamen Sacerdotalis præbenda illi conferri, si tunc,

cum vacat alia, sit in ætate ad Sacerdotium requisita, *n. 276. & 2. seqq.*

§. II. Quis ex pluribus impetrantibus diversa Mandata Apostolica de providendo, in eadem Ecclesia, sit præferendus?

ASSERTIO I. In obtinendis Beneficiis tempus datæ, & non præsentationis Litterarum, vel receptionis inspiciendum est, & is præferendus est aliis, cui prius collatio facta est, etsi posterius Litteras præsentavit, *n. 279. & seq. Assert. 2.* Si Papa alicui mandat, provideri de præbenda primò vacatura, & postea recipi in Canonicum: sed ipse negligat petere præbendam primò vacantem, gratia expirat, nec potest secundam præbendam petere; quia non est Canonicus. Econtra verò, si idem Clericus prius factus est Canonicus, auctoritate Apostolicâ, cum mandato, ut conferatur ei præbenda proximè vacatura, & is negligat eam petere, adhuc potest aliam petere; quia gratia non est extincta, & is ratione Canoniciatus, præferendus est aliis, in affectuone Præbendæ (non tamen exspectantibus auctoritate Apostolicâ præbendas in illâ Ecclesia) aliâ collatio alteri factâ in illius præjudicium non valet, *n. 281. & seq. Ass. 3.* Si Papa consecratalicui Canoniciatum, & mandat provideri de præbenda primò vacatura, & nulli alii de jure debitâ: Canonici verò, ad quos collatio præbendarum spectat, ignorantes mandatum, præbendam primò vacaturam alteri conferant, etiam ignorantibus mandatum: collatio non tenet; quia Canonicus auctoritate Apostolicâ factus, habet Jus ad primam præbendam, quam justè potest petere, idè quod ea alteri conferri non potest, licet ignorantibus mandatum, *n. 283. & seq.* Aliud verò est dicendum, si Papa ipse non conferat Beneficium: sed mandet v. g. Capitulo, ut conferat alicui Canoniciatum, vel Præbendam, quæ vacat, & Canonici alteri illam conferunt, tunc enim collatio non tenet: sed tenentur præsentatum recipere in Canonicum, & providere ei de redditibus, donec præbendam assequatur, *n. 285. & 3. seqq. Ass. 4.* Si Papa mandet provideri duobus de præbenda, primò, v. g. Titio de præbenda, postea secundò Cajo, de præbenda, & dignitate in eadem Ecclesia, tunc si præbenda, quæ vacat, est annexa dignitati, secundus est præferendus, eique danda est: secus si sola sit præbenda, *n. 289. & seq. Ass. 5.* Si Legatus à Latere mandet alicui provideri de Beneficio, ut de Canoniciatu primam vacaturo: & deinde Papa mandet, ut illum recipiant, secundum Litteras sui Legati, tunc censetur receptus auctoritate istius Papæ, & est præferendus aliis auctoritate Legati, vel aliâ receptis, *num. 291. & seq.* Similiter si Papa confirmat mandatum Legati à Latere, de provisione faciendâ alicui de Canoniciatu vacaturo in certa Ecclesia, illud censetur esse mandatum Papæ: & si Papa mandaret, ut aliis quoque provideatur de Beneficio in eadem Ecclesia, primus illis præferendus esset, in affectuone præbendæ, *n. 293. & seq. Assert. 6.* Si Titio detur Canoniciatus, cum expectatione præbendæ vacaturæ, in certa Ecclesia, & Laico eadem gratia concedatur, cum clausula, ut is omnibus aliis etiam prius receptis anteferretur: deinde vacat præbenda, & confertur ignoranter Cajo: interim revocatur à Papa gratia: hoc casu, nulli debet dari præbenda, non Titio; quia ipsi prælatus est Cajo: nec Cajo; quia gratia fuit revocata, *num. 295. & seq.*

Tomus III.

Bbb bb 2

§. III. Quo-

§. III. Quodnam Beneficium conferri debeat, si Mandatum Apostolicum de providendo plures collationes ad diversos spectantes alternatim contineat?

Quando Papa mandat Episcopo, ut provideat alicui de Beneficio ad suam, vel alterius collationem pertinente, tum Episcopus debet ei, pro quo scribitur, providere de primò vacaturo. Si verò plura Beneficia simul vacent: tum spectandum est, quæ collatio in Litteris primò nominetur, & illi Beneficium est dandum, n. 297.

§. IV. De executione, & executoribus Mandatorum, seu Litterarum Apostolicarum Beneficialium.

Si Prælati, vel Decani Ecclesiæ Beneficium conferat ex donatione Laici, non factâ de hoc mentione, collatio nihilominus tenet, & executioni mandari debet, n. 298. & 300. Mandata, seu Litteræ Apostolicæ circa collationes Beneficiorum, aliæ sunt de providendo, aliæ verò executoriales. Item alia mandata de providendo dantur de Beneficiis vacaturis, alia de vacantibus, eaque vel in forma gratiosa, vel in forma Dignum, n. 299. Queritur primò, utrum executores deputati ad Beneficia, sint meri, an mixti executores? Resp. interdum sunt meri, interdum mixti, n. 301. & 2. seqq. Queritur secundò, an executor deputatus ad Beneficia possit vices suas alteri committere, n. 304. & 305.

§. V. Quando, & quibus modis Mandata de providendo, seu Litteræ Beneficiales tollantur, & expirent?

Queritur primò, quando & quomodo hujusmodi Mandata, seu Litteræ Beneficiales tollantur per revocationem? Resp. per revocationem gratiæ non tollitur Jus acquisitum, sive Jus in re: sed acquirendum, sive Jus ad rem, quod non est connexum cum Beneficio digniore acquisito, v. g. si alicui facta fuit gratia de acquirendo Canoniatum, præbendam, & dignitatem, & is acquisivit Canoniatum: sed non dignitatem: & interim revocatur gratia; tum si Canonicias erat annexus dignitati, non revocatur gratia impetrata pro dignitate: si non erat annexus, amittitur. Idemque est de præbenda, n. 306. & seq. Quer. secundò, an Mandata, seu Litteræ Beneficiales de providendo extinguantur, morte mandantis, seu concedentis? Resp. gratia alicui concessa, ut conferat Beneficia Papæ reservata personis idoneis, si concedens moriatur, re integrâ, gratia non expirat, si personæ providendæ non erant expressæ, n. 308. & seq. Respondetur ad c. quod ob stare videtur, n. 310. Quer. tertio, an, & quomodo in Mandatis, seu Litteris Beneficialibus per gratiam specialem tollatur prior gratia generalis? Resp. Si Papa det alicui facultatem, v. g. conferendi Beneficia in genere, vel Beneficia devoluta ad Sedem Apostolicam, & deinde antequam Episcopus, sive Ordinarius conferat, Papa certæ personæ conferat, vel conferri mandet, tunc tenet collatio Papæ, non Episcopi; quia gratia posterior specialis derogat priori generali, etsi de hac specialis mentio non fiat, n. 311. & seq. Quer. quarto, an mandatum de providendo alicui factum, ob causam paupertatis, si causa cesset, etiam ipsum mandatum cesset, & expiret? Resp. Si Papa mandat Episcopo, ut provideat de Beneficio Sacerdoti pauperi, & hic interim obtineat unum, non tenetur Episcopus providere; quia cessat causa mandati, n. 313. & seq. Secundò, si Papa Clerico pauperi contulit Beneficium, & Episcopo mandat, ut in possessionem eum mittat, tum si Clericus provissus, tempore collationis, fuit pauper; quia interea aliud Beneficium est conse-

cutus, valet collatio prius facta, n. 315. Tertio, si Papa Clerico pauperi mandat provideri de Beneficio in forma gratiosa, isque interea Beneficium sufficiens consecutus sit, potest Executor, seu Commissarius mandatum exequi, & Beneficium illi conferre, dummodo hoc non sit incomparabile cum prius obtento, n. 316.

SECT. IX. De reservationibus Beneficiorum.

§. I. De reservatione Beneficiorum in communi, ejusque causis, & effectu.

Quer. primò, quid & quotuplex sit reservatio Beneficiorum? Resp. 1. Est Beneficii Ecclesiastici vacaturi per habentem ad id potestatem ad se facta avocatio, sive quorum collationem Papa sibi vindicat, ut ab inferioribus collatoribus conferri non possint, n. 317. 2. Duplex est Beneficiorum reservatio, generalis & specialis, n. 318. Quer. secundò, quæ sint causæ, ob quas reservari possunt, & solent Beneficia? Resp. tres afferuntur, n. 319. Quer. tertio, quis sit effectus reservationis Beneficiorum? Effectus est, quod Beneficium à Papa reservatum valide conferri non possit ab Ordinario, quamvis ignorante reservationem à Papa factam. Unde si Ordinarius conferat Beneficium reservatum Papæ alicui, & si quis ignorans reservationem illud recipiat, si accepto secundo Beneficio, statim renunciat primo, postquam scivit illud esse reservatum, recuperat primum sine nova collatione. Si verò difficulter dimittit secundum, non potest reverti ad primum, n. 320. Traduntur alia quædam de reservatione Beneficiorum, n. 321. Reservatio Beneficiorum cum insuper effectum habet, ut liget manus Collatoris ordinarii, adeoque ut collatio ab ipso facta ne quidem titulum coloratum præbeat proviso, n. 322.

§. II. Quenam Beneficia sunt Romano Pontifici reservata, spectato communi Jure Canonico?

ASSERTIO I. Omnia Beneficia vacantia in Curia Romana sunt reservata S. Pontifici, ita ut nullus alius illa conferre possit, aliquin collatio est irrita, n. 323. Sunt tamen plures exceptiones, in quibus Beneficia, etiam vacantia in Curia, non sunt reservata, n. 324. & 325. Assert. 1. Si Papa non conferat Beneficia vacantia, intra mensem, à die vacationis numerandum, Episcopus per se, vel si in remoto loco versetur, per Vicarium Generalem in Diocesi existentem, & speciale mandatum habentem, poterit post mensem illa conferre, n. 326. & 2. seqq. Prædicta Constitutio habet tantum locum in Beneficiis Papæ reservatis propter vacationem in Curia: non in reservatis Papæ alio modo, n. 329. Nec in Beneficiis electis, n. 330. An Collatores Ordinarii Beneficia vacantia in Curia per se ipsos tantum, vel per Vicarios Generales conferre possint? n. 331. An prædicta Constitutio sit revocata, n. 332. Assert. 3. Quod Beneficia vacantia apud Sedem Apostolicam sunt conferenda per Papam, id habet locum, non solum si in loco, ubi est Papa: sed etiam si in locis Curia vicinis Legati, aut Nuntii Sedis Apostolicæ, vel quivis alii ad Curiam venientes, vel ab ea recedentes, moriantur, num. 333. Imò etiam qui Sede Apostolicâ vacante, ex quavis causa ad locum Curia vicinum secedentes, ibi decedunt, dummodo ibidem domicilium non habeant. Idque extenditur etiam ad illos Curiales, qui cum Curia recedunt ab uno loco ad alium, eam sequentes in itinere moriuntur, vel in loco, unde Curia recedit, censentur enim eorum Beneficia vacare apud Curiam, adeoque reservata sunt Papæ, cit. n. 333. & 2. seqq. Assert. 4.

Beati

Beneficia Parochialia seu curata, quæ Sede Apostolicâ in Curia vacante, per obitum Parochi vacant, non sunt reservata: sed provisio eorum spectat ad ordinariorum Collatores, n. 336. & seq. Neque huic speciali dispositioni de Ecclesiis Parochialibus est derogatum per Extravag. 1. h. t. inter Communes, n. 338.

§. III. De Beneficiis reservatis Papæ per Extravagantes.

Quær. primò. Quænam Beneficia reservantur Papæ in Extravagantibus? De his agitur n. 339. & seq. Quær. secundò, quidnam in aliis Extravagantibus Communibus, quæ continentur in hoc Tit. statutum sit, n. 345.

§. IV. De Beneficiis reservatis Papæ per Regulas, Ordinationes, & Constitutiones Cancellariæ Apostolicæ.

Quæ sint reservata per primam regulam Cancellariæ, n. 346. Quæ per regulam secundam, n. 347. Quæ per tertiam, n. 348. & seq. Quæ per regulam quartam, quintam & sextam, n. 350. Quæ per regulam septimam, n. 351. & seq. Quæ per octavam regulam, quoad primam ejus partem, n. 353. & 2. seqq. Et quæ quoad secundam partem dictæ regulæ, n. 356.

§. V. De provisionibus, & reservationibus factis per Concordata Germaniæ.

Hæc Concordata inita sunt inter Papam Nicolaum V. per ejusdem Legatum de Latere, ex una parte: & Fridericum III. Imperatorem, & Principes Germaniæ, Ecclesiasticos, & Sæculares, ex altera parte, anno 1448. die 19. Martii, ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, aliorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, n. 252. Quæ continentur in §. Item placet nobis; n. 358. & 2. seqq. Item in §. De cæteris; n. 361. & 2. seqq. & §. Placet similiter; fin. n. 364. & seq. Ubi de annatis solvendis agitur. An Pontifex possit derogare Concordatis Germaniæ, n. 366.

§. VI. De Beneficiis reservatis ex Indulto Pontificio Romanorum Imperatori per preces primarias.

Proponitur summa hujus Indulti, quæ conceduntur in §. Hinc est; n. 367. & seq. Limitatur hoc indultum, n. 370. Proponuntur aliquæ quæstiones circa idem Indultum, n. 371. & 2. seqq.

§. VII. Continuatur eadem materia de Casareis precibus primariis.

Quæ conceduntur in §. Quod quicunque; n. 374. & 3. seqq. Proponuntur, & resolvuntur plura dubia occurrentia circa hoc Indultum, n. 378. & 3. seqq. Ad quæ Beneficia extendatur idem Indultum, n. 382. Quæ Beneficia non comprehenduntur sub precibus Casareis, n. 383. & 2. seqq. Subjiciuntur in §. Non obstantibus; Clausulæ derogatoriæ eorum, quæ eidem Indulto obstat possent, n. 386.

SERIES CAPITULORVM.

IN ANTIQVIS.

c. 1. n. 51.	c. 14. n. 129.
c. 2. n. 18. & seq.	c. 15. n. 143. & seq.
c. 3. n. 47.	c. 16. n. 22. & duobus seqq.
c. 4. n. 20. & 21.	c. 17. n. 58. & seq.
c. 5. n. 125.	c. 18. n. 174. & duobus seqq.
c. 6. n. 37. & seq.	c. 19. n. 30. 32. & 33.
c. 7. n. 145. & seq.	c. 20. n. 61.
c. 8. n. 225. & seq.	c. 21. n. 69. & seq.
c. 9. n. 29. & 31.	c. 22. n. 254. & seq.
c. 10. n. 40. & seq.	c. 23. n. 25. & seq.
c. 11. n. 66. & seq.	c. 24. n. 109. & seq.
c. 12. n. 42. & duobus seqq.	c. 25. n. 230. & duobus seqq.
c. 13. n. 128.	c. 26. n. 227. & seq.

c. 27. n. 285. & seq.	c. 25. n. 268. & seq.
c. 28. n. 148. & tribus seqq.	c. 26. n. 156. & seq.
& n. 191. & seq.	c. 27. n. 266.
c. 29. n. 91. & tribus seqq.	c. 28. n. 160. & seq.
c. 30. in princ. n. 35. & seq.	c. 29. n. 276. & 278.
& §. Qui vero; n. 37. & duobus seqq.	c. 40. n. 313. & seq.
c. 31. n. 216.	c. 31. n. 79. & seq.
c. 32. n. 48. & seq.	c. 32. n. 178. 179. & 180.
c. 33. n. 208. & seq.	c. 33. n. 71. & seq.
c. 34. n. 298. & duobus seqq.	c. 34. n. 333. & duobus seqq.
c. 35. n. 100. & seq.	c. 35. n. 336. & duobus seqq.
c. 36. n. 229.	c. 36. n. 308. & seq.
c. 37. n. 111. & duobus seqq.	c. 37. n. 27. & 28.
c. 38. & ult. n. 252. & seq.	c. 38. n. 311. & seq.

IN SEXTO.

c. 1. n. 41. & seq.	c. 41. & ult. n. 264. & seq.
c. 2. n. 323.	IN CLEMENTINIS.
c. 3. n. 326. & 4. seqq.	Clem. 1. in princ. n. 194. & §. Ad hoc n. 259. & seq.
c. 5. n. 114. & seq.	Clem. 2. n. 270. & seq.
c. 6. n. 133. & seq.	Clem. 3. n. 172.
c. 7. n. 279. & seq.	Clem. 4. n. 240. & seq.
c. 8. n. 103. & seq.	Clem. 5. n. 272.
c. 9. n. 291. & seq.	Clem. 6. & ult. n. 134.
c. 10. n. 297.	IN EXTRAVAGANT.
c. 11. n. 281. & seq.	Extrav. unic. in princ. Ioan. XXII. n. 126. & n. 152.
c. 12. n. 81. & duobus seqq.	Extravag. 1. Inter Communes n. 339.
c. 13. n. 284. & seq.	Extrav. 2. n. 345.
c. 14. n. 75. & duobus seqq.	Extrav. 3. n. 340.
c. 15. n. 289. & seq.	Extrav. 4. n. 341.
c. 16. in princ. n. 56. §. Illis vero; n. 258. & §. Cum autem; n. 26. & seq. & §. fin. n. 263.	Extrav. 5. cit. n. 345.
c. 17. n. 54. & tribus seqq.	Extrav. 6. n. eod.
c. 18. n. 165. & tribus seqq.	Extrav. 7. n. eod.
c. 19. n. 243. & seq.	Extrav. 8. n. eod.
c. 20. n. 320. & seq.	Extrav. 9. n. eod.
c. 21. in princ. n. 193. & §. Illud autem; n. 195. & seq. §. Cum vero; n. 197.	Extrav. 10. n. 342.
c. 22. n. 293. & seq.	Extrav. 11. n. eod.
c. 23. n. 239. & 241.	Extrav. 12. n. eod.
c. 24. n. 250. & seq.	Extrav. 13. n. 343.
	Extravag. 14. & ult. num. 344.

TITVLVS VI.

DE CLERICO EGROTANTE VEL debilitato.

§. I. An Clericus, propter ægritudinem, vel mutilationem, amittat Beneficium suum, vel saltem fructus illius, & quando eidem possit ac debeat dari Coadjutor?

ASSERT. I. Clericus infirmus omnes fructus sui Beneficii percipere debet, quos sanus recipiebat, num. 1. Etiam distributiones quotidianas, dummodo infirmitas sit causa principalis, & proxima non serviendi Ecclesiæ, n. 2. Aff. 2. Sed neque Clericus, propter mutilationem amittit Beneficium, quod habet: quin & fructus ejus percipere potest, n. 3. Presbyter, cui medietas palmæ abscissa est, cum duobus digitis, non permittitur celebrare Missam; potest tamen alia officia Sacerdotalia facere, n. 3. Unde duæ sunt causæ, quæ inhabilem faciunt ad Officium Sacerdotale, vel in totum, vel ex parte, debilitas membrorum, & notabilis deformitas, quæ scandalum parit in populo, n. 4. Aff. 3. Si Rector Ecclesiæ adeo lepiā infectus sit, ut sine scandalo altari

Bbb bb 3

servire